

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Plan mot Diskriminering och Kränkande Behandling 2018

Ugglan

En del av Innerby förskoleområde

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument i enlighet med riktlinjer från BEO, Barn- och Elevombudsmannen.

Förskolechefens Vision

I Innerby förskoleområde arbetar vi tillsammans för att alla barn skall vara trygga, välkomna, respekterade, sedda och hörda. Barnperspektivet dvs. barnets bästa, skall alltid vara vårt främsta mål.

Syfte

Planen syftar till att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Den syftar också till att motverka all kränkande behandling.

Ansvarsfördelning

Förskolechefen ansvarar för:

- Att ett målinriktat arbete sker för att motverka diskriminering och kränkande behandling.
- Att all personal känner till att kränkande behandling och diskriminering inte är tillåten på förskolan.
- Att kontinuerligt följa upp att planer upprättas, målen i dem utvärderas och revideras samt att detta sker i samverkan mellan personal, barn och vårdnadshavare.
- Att utredning görs och att åtgärd vidtas när förskolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer.

All Personal ansvarar för:

- Att kartlägga verksamhetens behov och att upprätta målen och dess handlingsplan.
- Att aktivt arbeta i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- Att ta ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- Att anmäla till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- Att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Vårdnadshavare ansvarar för:

- Att vid misstanke om att det egna barnet eller någon annans barn utsätts eller utsätter andra för kränkande behandling, kontakta personal på ditt barns avdelning eller förskolechef.

Styrdokument och begrepp

Styrdokument

Skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling regleras av lagstiftningen i skollagen och diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av den reviderade läroplanen Lpfö 98.

Skollagen (2010:800 kapitel 6: Åtgärder mot kränkande behandling) förbjuder huvudman och personal att utsätta barn och elever för kränkande behandling. Förskolan måste ha ett förebyggande arbete mot detta. Om ett barn upplever att sig kränkt i förskolan, eller om en förälder upplever sitt barn kränkt, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som finns på Skolinspektionen. Av BEO kan barnet bland annat få hjälp med att kräva skadestånd.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) förbjuder huvudman och personal att diskriminera barn på grund av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, samt ålder. Förskolan ska också bedriva förebyggande arbete för att diskriminering inte ska uppstå.

Inget barn skall i förskolan utsättas för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt (Lpfö 98).

Definitioner av begrepp

Diskrimineringsgrunderna

- **kön:** att någon är kvinna eller man
- **etnisk tillhörighet:** nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Gäller även de nationella minoritetsgrupperna.
- **religion eller annan trosuppfattning:** kan beskrivas som en religiös, livsfilosofisk, eller annan motsvarande livsåskådning
- **funktionsnedsättning:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd även skada eller sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- **bristande tillgänglighet:** i utbildningssektorn betyder det att barn och elever med funktionsnedsättning ska komma i en jämförbar situation med kamraterna utan funktionsnedsättning

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- **sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning (HBTQ).
- **könsöverskridande identitet eller uttryck:** att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett kön
- **ålder:** uppnådd levnadslängd

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och därmed kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Förskolan skall förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av var och en av nedanstående grunder. Förutom aktiva handlingar kan diskriminering ske genom ordningsregler, planerade aktiviteter, lekmaterial, böcker etc.

Direkt diskriminering

Någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med ovanstående diskrimineringsgrunder.

Indirekt diskriminering

Någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer enligt diskrimineringsgrunderna, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. T.ex. när alla barn alltid behandlas lika oavsett egna behov.

Instruktioner att diskriminera

Order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som beskrivs i ovan och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. T.ex. slag, knuffar, gester osv.

Sexuella trakasserier

Uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan utföras på olika vis och är ett uppträdande som inte har någon koppling till en särskild diskrimineringsgrund. *Tillsägelse för att upprätthålla ordningen är dock inte kränkande behandling.*

- Fysiska så som slag och knuffar
- Verbala så som hot, svordomar och öknamn
- Psykosociala så som utfrysning, blickar och att alla går när man kommer

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- Kränkningar kan vara både enstaka och upprepade handlingar

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling och uppstår vid en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en individ skada eller obehag.

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck och förekomma i alla sammanhang.

Tidsplan

Humlan

Resultat av utvärdering

2017 års mål var: *Att i matsituation ska inget barn behöva höra ”Jag vill inte sitta bredvid dig”.*

Under vårterminen delade vi upp barnen i apelsin/banangrupper i samlingsen med bestämda platser för att det skulle bli tydligt var de skulle sitta. Vi har jobbat vidare på att sitta bredvid olika barn. Vi märkte att det blev bättre. I slutet av terminen hörde vi återigen kommentarer som: ”jag vill inte sitta bredvid...”

Under höstterminen slogs 2 avdelningar ihop och eftersom målet inte hade uppnåtts så valde vi att behålla liknande mål.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i oktober 2017.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Intervjuer med barnen.
- Observationer av gruppen.

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Efter utvärderingen av föregående års plan, beslutade vi att fortsätta med liknande mål, då gruppen blev sammansatt av två avdelningars grupper samt några nyinskolade barn och det var tydligt att de tydde sej till sina gamla kompisar. I intervjuerna framkom att barnen inte

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

kände till alla barns namn och att de främst identifierade barnen i sin gamla grupp som sina kompisar.

Diskrimineringsgrunderna.

Kön: Allt lekmateriel är tillgängligt för alla barn. Våra rum har neutrala namn (färger) och alla barn leker i alla rum. Vi ser att barnen leker med varandra oavsett kön.

Etnisk tillhörighet: Vi har barn med annan etnisk tillhörighet. Vi ser inte någon diskriminering i vår barngrupp.

Religion eller annan trosuppfattning: Vi upplever ingen diskriminering. Inte heller att det är ”konstigt” att några barn och vuxna inte äter fläskkött. Vi har flera som har specialkost av olika orsaker.

Funktionsnedsättning: Vi har inga barn med konstaterad funktionsnedsättning och ser ingen diskriminering.

Bristande tillgänglighet: Inte aktuellt hos oss.

Sexuell läggning: Inget som vi ser att våra barn funderar/reflekterar över.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Inget som vi ser att våra barn funderar/reflekterar över.

Ålder: Vi kan se att barnen diskuterar hur gamla de själva och kamraterna är. Men vi upplever ingen diskriminering.

Myran

Resultat av utvärdering

Vårt mål på Myran 2017:

Vi vill främja acceptans mot varandra i samlingar och gruppaktiviteter. Att barnen ska kunna sitta eller stå bredvid vilket barn som helst.

Under våren arbetade vi medvetet med gruppstärkande övningar. Detta var mycket uppskattat av de äldre barnen. Men vi såg även att de yngre barnen uppskattade detta fast de inte alltid uppfattade budskapet men att de uppskattade den sociala samvaron. Vi pedagoger hade förväntat oss mer konflikter mellan barnen i de olika övningarna eftersom vi hade sett detta i vår kartläggning. Barnen var mycket positiva och måna om varandra och ingen upplevdes hamna utanför gruppgemenskapen. Vi märkte att vi hade nytta av ”övningarna” även i andra sammanhang i verksamheten tex vid bokläsning i soffan, vid fria aktiviteter runt bordet, fria leken, påklädning.

Till höstterminen fick vi nästan en helt ny barngrupp och de flesta hade inte kommit så långt i sin språkutveckling och åtta stycken barn hade ett annat modersmål. När barnen började skapa kontakt med varandra för att kunna samspela var de mycket fysiska mot varandra tex knuffades. Även när vi hade styrda aktiviteter var de mycket fysiska mot varandra. Detta gjorde att vi tänkte om och gjorde mindre lekgrupper där vi pedagoger kunde vara mer aktivt närvarande och stötta barnen i deras sociala samspel. En stor del av hösten har vi arbetat med lekgrupper och vi har sett en liten förbättring i barnens samspel. Vi kommer därför att arbeta vidare med lekgrupper.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i december -17 – januari -18.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Observationer
- Genomgång av rutiner och arbetssätt
- Husmodellen – i vissa delar.

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Vad vi såg vid kartläggningen

Genom att observera barnen och med hjälp av husmodellen såg vi att barnen var mycket fysiska mot varandra tex knuffas, slår varandra, kastar leksaker på varandra särskilt i den fria leken. Barnen hade även svårt att se konsekvenserna av sina handlingar. De var ej medvetna om att de gjorde illa sina kompisar. Därför känner vi att detta är något som är viktigt att arbeta med.

Vi har gjort en kartläggning för diskrimineringsgrunderna och för kränkande behandling.

- Kön: Vi delar inte in barnen i grupper efter kön utan efter mognad. Vi har ett tillåtande klimat där alla barn får leka med alla leksaker och med vilket barn de vill. Denna termin arbetar vi mycket med lekgrupper i den fria leken och dessa grupper består av blandade barn ej efter kön.
- Etnisk tillhörighet: Vi behandlar inte barnen olika bara för att de har en annan etnisk tillhörighet. Vi uppmärksammar barnen på att vi ser olika ut men är ändå lika. Vi vill göra barnen stolta över att ha en annan etnisk tillhörighet. Detta gör vi bla genom att när barnen fyller år har vi en svensk flagga och en från deras hemland. Vi har även denna termin börjat arbeta med QR-koder med alla barnens hemspråk så att barnen kan känna en stolthet att deras språk även finns på förskolan.
- Religion eller annan trosuppfattning: Vi tillmötesgår föräldrar/barns önskemål angående kost (så långt det går) när det gäller religion eller annan trosuppfattning. Vi gör traditionspyssel och firar olika svenska traditioner men går inte in på djupet vad högtiden står för.
- Funktionsnedsättning: Vi ser till varje barns behov och förutsättningar.
- Sexuell läggning: Vi har läst olika sagor/böcker för våra barn men de är för små för att förstå innebörden av detta, de reagerar inte med att tycka att det är något konstigt. Genom dessa sagor/böcker har de i alla fall fått komma i kontakt med detta.
- Könsöverskridande identitet eller uttryck: Vi accepterar att alla får vara som de vill. Att alla barn får klä sig som de vill.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

- Ålder: Delar vi upp barnen i smågrupper gör vi det inte efter ålder utan efter mognad. Denna termin arbetar vi mycket med lekgrupper i den fria leken och dessa grupper består av barn i blandade åldrar. Vid överflyttning till syskonavdelning går det inte bara efter ålder utan efter mognad också. Vi pedagoger behöver tänka på att ändra vårt ordval när vi benämner barnen/grupperna istället för att säga stora och små barn istället säga t.ex. grupp 1 och grupp 2.
- Kränkande behandling: I vår kartläggning har vi sett att barnen är mycket fysiska mot varandra t.ex. knuffas, kastar leksaker, slår varandra. I vissa fall är enstaka barn på ett särskilt utsett barn. Detta är något som vi kommer att arbeta särskilt med under året.

Nyckelpigan

Resultat av utvärdering

Mål 2017 "Vi vill främja barns acceptans mot varandra i samlingar och gruppaktiviteter. Att barnen ska kunna sitta eller stå bredvid vilket barn som helst"

När vi utvärderade i slutet av 2017 såg vi att alla barn kan stå eller sitta bredvid varandra utan protester. Vi bytte barngrupp efter en termin men valde ändå att behålla samma mål och fortsätta vårt arbete kring det. Vi har till viss del styrt lekgrupperna och har inte märkt av att någon har blivit utanför. Vi som pedagoger har varit närvarande och delaktiga i lekgrupperna vilket har gynnat relationen mellan barnen. Konstellationen av barn i lekgrupperna har varierat efter vilka barn som varit närvarande under dagen.

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i december -17 – januari -18.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Att se över verksamheten både utomhus och inomhus och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder som finns i planen.
- Att involvera barn och föräldrar

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Vi har genom observationer sett att våra 1-åringar på avdelningen kan känna sig otrygga i tamburen då det är många barn där samtidigt. Vi ser över våra rutiner i tamburen för att skapa en tryggare och lugnare miljö för barnen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Kön: När barnen delas in i grupper delar vi inte in efter kön utan behov/mognad.

Alla barn tillåts leka med alla leksaker, inget är pojk- eller flickigt.

Etnisk tillhörighet: Alla barn behandlas lika oavsett etnisk tillhörighet.

Religion eller annan trosuppfattning: Då det gäller tex mat tillgodoser vi det så långt det går. Men halalslaktat kött serveras inte och då erbjuder vi vegetarisk kost och det har hittills alltid bemötts väl av vårdnadshavarna.

Vi firar olika svenska högtider, men går inte in på djupet vad de står för. När vi tex gör julpyssel och vet att någon absolut inte firar detta, kollar vi med vårdnadshavarna om det är ok att barnet ändå gör pysslet, annars får de göra något alternativt pussel.

Funktionsnedsättning: Vi utgår från varje barns förutsättningar.

Sexuell läggning: Hos oss är de för små att ännu uttrycka detta.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Barnen tillåts att använda de utklädningskläder vi har oavsett kön. Behöver barnen låna extrakläder ser vi till storlek och inte sort eller färg på kläderna.

Ålder: När vi delar in barnen i grupper ser vi till barnens behov för dagen. Vid överflyttning till syskonavdelning ser vi inte till barnens ålder i första hand utan barnets behov.

Kränkande behandling: Med vår barngrupp är det svårt att avgöra vad som är medveten kränkning eller att saker bara händer. Vid tex knuffar pratar vi alltid med barnet att det inte är ok att knuffas eller liknande. Visar på att det ”utsatta” barnet blir ledsen. Pratar mycket om att alla får vara med i leken.

Sländan

Resultat av utvärdering

Målet i vår likabehandlingsplan för 2017 var att minska antalet kränkningar i vår tambur. Vi valde att ändra på våra rutiner vad gällde tambursituationen, samt ge barnen metoder att hantera det som inträffar. Det fanns några konstellationer som inte fungerade bra tillsammans som vi såg till att dela. Vi pratade med barnen om att det är viktigt att säga förlåt när det hänt något och på vilka sätt man kan säga förlåt;

Du ska säga förlåt med en snäll röst

Du kan stå nära

Du kan lägga handen på axeln och gärna klappa lite

Du kan gärna ha ögonkontakt

Du får gärna säga; Det var dumt av mig att jag ... dig. Förlåt, jag ska inte göra om det.

Du får gärna ge en kram.

När vi efter sommaren flyttade in i nya lokaler, med ny tambur och en helt ny barngrupp så fanns inget kränkande beteende i tamburen varpå vi valde att välja ett nytt mål att arbeta med. Utifrån den barngrupp vi har och det samhället vi lever i valde vi att fokusera på hur olika familjekonstellationer ser ut. Under hösten kartlagde vi hur barngruppens familjer såg ut och dokumenterade det med fotografier.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i januari 2018.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

- Diskussioner i arbetslaget
- Observationer i barngruppen
- Intervjuer med barnen (se bilaga)
- Enkät med vårdnadshavare (se bilaga)

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Vi började vår kartläggning med att gå igenom diskrimineringsgrunderna utifrån vår barngrupp och arbetslag. Tillsammans i arbetslaget diskuterade vi fram följande:

Kön: Vi har en barngrupp med 15 tjejer och 4 pojkar. Vi erbjuder samma möjligheter till alla barnen och gör inte skillnad på vilket kön barnen har. I leksituationer erbjuder vi alla barnen att leka med de leksaker vi har. Lekmiljön på förskolan är planerad för att skapa lek som bryter könsmonster, samt att vi uppmuntrar barnen till att leka vad de vill och inte utifrån vilket kön de har.

Etnisk tillhörighet: I vår verksamhet arbetar vi med att göra alla involverade oavsett bakgrund. Vi arbetar så att vår verksamhet ska vara öppen och tillgänglig för alla och erbjuder olika alternativ och möjligheter för att det ska uppnås.

Religion eller annan trosuppfattning: I vår verksamhet är vi noga med att det inte förekommer någon form av diskriminering gällande religion eller annan trosuppfattning, genom att vi bedriver utbildningen neutralt utan att påverka dem. Däremot utbildar vi dem i våra svenska traditioner. Vi är medvetna om att det finns flera olika religioner bland barnen i vår barngrupp och på grund av deras religion finns det vissa åtgärder, så som specialkost.

Funktionsnedsättning: Vi har i nuläge inga barn eller vårdnadshavare som har någon funktionsnedsättning.

Bristande tillgänglighet: Vi i vår verksamhet har valt och ha materialet tillgängligt för alla barnen med hjälp av låga hyllor. Barnen får alternativ till och lyckas lösa olika situationer i verksamheten.

Sexuell läggning: Då det finns yngre barn i vår verksamhet är de ännu inte mogna att veta innebörden av detta och ta ett framtida beslut.

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Vi uppmuntrar barnen att uttrycka sig och vara som de själva vill oavsett vilket kön de har.

Ålder: Vi har 15 barn som är 3 år och 4 barn som är 4 år. Alla barn har samma regler i vår grupp. Och vi ger dom förutsättningar utifrån deras mognad.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Det vi kommit fram till utifrån vår kartläggning är att vi inte kan se någon form av diskriminering eller kränkande behandling. Utifrån diskussioner i samhället och för att ge möjlighet att förbereda barnen inför framtiden har vi valt att arbeta med att belysa olika familjekonstellationer. I vår barngrupp finns det barn som bor på olika ställen. Där finns det extra mamma eller pappa och extra syskon. Vårt mål under 2018 kommer därför bli att undervisa barnen i att familjer kan se olika ut, stjärnfamiljer, regnbågsfamiljer osv. Utifrån svaren i barnens frågor kommer vi belysa olika benämningar och diskutera olika sätt att se på en familj.

Utifrån att vi dokumenterat alla barnens familjer, kan vi se att det ser olika ut och det finns många fler olika familjekonstellationer som inte framkommer i vår barngrupp.

Vi intervjuade barnen med frågor om familjen och fick därmed en förförståelse och insikt i hur barnen tänker, både om innehållet i barnens svar och om ordvalen i våra frågor.

Spindeln

Resultat av utvärdering

Nystartad avdelning därför inget mål att utvärdera

Kartläggning

Kartläggningen inleds av en utvärdering av mål/åtgärder från den föregående planen och detta gjordes i januari 2018.

Exempel på kartläggningsmetoder som användes i årets arbete:

Observationer.

Kartläggningens mål

- Att se över verksamheten och identifiera risker för trakasserier, kränkande behandling och diskriminering
- Att ta upp samtliga diskrimineringsgrunder
- Att involvera barn och föräldrar

Resultat av kartläggningen

Kartläggning av diskrimineringsgrunderna:

- **kön:** att någon är kvinna eller man
Ser endast att det barnen pratar om är tex ”rosa bara tjejer ska ha” och ”klänning har bara flickor”.
- **etnisk tillhörighet:** Vi har barn med annan nationalitet än svenska och det upplevs helt ok för våra barn. Barnen ser att de kan lära sig såväl språk som kulturella olikheter från varann.
- **religion eller annan trosuppfattning:**
Inget som våra barn reflekterar eller lägger fokus vid.
- **funktionsnedsättning:**

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

Handikappstoalletten har ifrågasatts och diskuterats några olika gånger. Vi pedagoger har reflekterat att inget hos Spindeln för övrigt är anpassat för någon med rörelsehinder.

- **bristande tillgänglighet:**
Se svar på föregående.
- **sexuell läggning:**
Barnen pratar med varandra om att de kan vara kära i "samma sort" (flicka-flicka och pojke-pojke) och att man kan ha 2 mammor eller pappor.
- **könsöverskridande identitet eller uttryck:**
Varken barnen eller vi pedagoger har hamnat i en situation där detta har blivit aktuellt att diskutera.
- **ålder:**
Ålder ses mer som matematik hos barnen på Spindeln. En av fröknarna har fler år och den andra är längre?? Fascinerande.

Mål och åtgärder

Humlan

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Att barnen ska känna sig trygga i gruppen, så att de även kan leka med barn de vanligtvis inte brukar leka med och på så sätt upptäcka nya lekkompisar.	Vi ser att barnen är beroende av att "just den" kompis är närvarande för att komma igång med lekar och aktiviteter.	Vi delar in barnen i olika lekgrupper där de tillsammans med en vuxen har olika aktiviteter/lekar under en bestämd tid. Lekgrupperna varierar så att barnen	All personal på Humlan är ansvarig för att lekgrupperna planeras och genomförs, barnobservationer och intervjuer med barnen genomförs. Dialog sker	Observationer i lekgrupperna sker kontinuerligt. Dessa tas upp som en stående punkt vid våra planeringar för diskussion och

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

		får möjlighet att leka med olika kompisar.	kontinuerligt med föräldrar genom bl.a utv. samtal.	reflektion.
--	--	--	---	-------------

Remiss och färdigställande

Vi satte upp målen i hallen och delade också ut till alla föräldrar. Vi ville att de skulle läsa och ge synpunkter på detta. Synpunkterna kunde mailas eller skrivas och lämnas i plastficka på anslagstavlan.

Myran

Främjande arbete

- Samtliga pedagoger på Myran läser boken "Att bryta mönster" Margareta Öhman (red). Den diskuterar vi sedan med varandra i vårt dagliga arbete och på våra planeringar.
- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. Utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Vi vill att barnen i den fria leken ska kunna säga nej/stopp när de inte vill. Att barnen ska kunna lyssna på sina kompisar och att visa tolerans mot	I den fria leken har vi sett att barnen är mycket fysiska mot varandra tex knuffas, bits, kastar leksaker och de ser inte alltid	Vi delar upp barnen i mindre lekgrupper så att de får träna sig på att samspela med några få barn åt gången tills de har lärt sig hur man är mot varandra. Vi pedagoger ska bli ännu bättre på att	Samtliga pedagoger på Myran.	Regelbundet vid våra planeringar och vid vår- och höstterminens slut.

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

varandra.	konsekvenserna av sina handlingar.	avläsa en situation där barnen behöver stöd/hjälp för att kunna samspela/bli en bra kompis. Vi pratar med barnen när konflikt uppstår, hur det kändes för barnet som blev utsatt, vad kan man göra istället.		
-----------	------------------------------------	--	--	--

Remiss och färdigställande

Under v.7 fanns Myrans mål uppsatt i tamburen och alla familjer fick även hem målet. Detta för att kunna läsa igenom och reflektera över det. Sedan hade föräldrarna möjlighet att skriva ner sina synpunkter både positiva och negativa på en lapp och lägga i en låda i tamburen.

Denna gång fick vi inte in några synpunkter från föräldrarna.

Den färdiga planen kommer sedan att hänga i tryckt form i tamburen.

Nyckelpigan

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Personalen läser kapitlet 5 ur boken: *De yngsta barnen och läroplanen* av Lena Edlund: *Organisera för att lyckas med förskolans uppdrag.*

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Inget barn ska känna sig kränkt eller otryggt i tamburen.	Vi har i nuläget många 1-åringar i vår barngrupp på grund av överinskrivning och ser att det finns	Vi vill arbeta förebyggande med att barnen skall känna sig trygga i tambursituationen	Alla på Nyckelpigan.	December 2018

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

	<p>en risk för att de kan känna sig otrygga på grund av en stimmig miljö i tamburen. När dessa barn har flyttat till Lyckan kommer vi senare under våren/hösten få nya 1-åringar och vill arbeta förebyggande för en lugn tamburmiljö.</p>	<p>genom att i största möjliga mån att inte ha fler än fyra barn per pedagog i varje tambursituation.</p>		
--	--	---	--	--

Remiss och färdigställande

Vi delade ut målet i pappersform till varje barns vårdnadshavare under v.7 för att de skulle få möjlighet att ge respons och vara delaktiga i vårt arbete med likabehandling.

Vårdnadshavarna kunde sedan lägga sina svar i en låda som vi hängt upp i hallen. Vi fick positiv respons av vårdnadshavare att vi jobbar förebyggande och färdigställde sedan planen.

Sländan

Vi undervisar barnen om olika familjekonstellationer och lånar böcker från biblioteket som belyser ämnet.

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.
- Personalen läser materialet "Barn i regnbågsfamiljer".
Vi tar hjälp av bibliotekarie för att hitta rätt typ av barnböcker utifrån vårt mål.

Förebyggande arbete

Vi väljer att arbeta med detta mål eftersom det finns risker i samhället att olika familjekonstellationer diskrimineras.

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Att undervisa	Bland barnen i	Personalen	Personalen på	Varannan

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

barnen i att familjer kan se olika ut, stjärnfamiljer, regnbågsfamiljer osv.	vår barngrupp finns det olika familjekonstellationer representerade, men det finns fler familjekonstellationer att belysa.	undervisar barnen om olika familjekonstellationer, samt lånar barnböcker som belyser ämnet.	Sländan	vecka på våra pärmplanering ar.
--	--	---	---------	---------------------------------

Remiss och färdigställande

Vi informerade vårdnadshavarna till barnen som går på Sländan i vårt ”Sländan nytt” som lämnades ut, i början av februari 2018, till alla hem så att vårdnadshavarna får möjlighet att läsa målet i lugn och ro, samt att vi informerade dem om att vi har en enkät gällande likabehandlingsplanen som fanns på förskolan under v. 6 och v. 7, och uppmuntrade dem att fylla i den. 7 vårdnadshavare till våra 19 barn fyllde i enkäten och alla svaren var överens om att de var nöjda med vårt mål och att de inte såg någon annan form av diskriminering i vår verksamhet. Vi fick även till svar att de tyckte vi valt ett bra ämne att arbeta med.

Spindeln

Främjande arbete

- All personal arbetar aktivt i enlighet med att följa förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling och låta dess värden vara till grund för all planering av verksamheten.
- All personal tar ansvar för att förebygga, upptäcka och åtgärda diskriminering och kränkande behandling.
- All personal anmäler till förskolechef alt. utbildningsnämnd då diskriminering eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- All personal ska ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sitt bemötande mot barnen och sträva efter likabehandling.

Förebyggande arbete

Mål	Nuläge	Åtgärd	Ansvar	Uppföljning
Allas lika värde i gruppen Vi vill se att barnen	Barnen vet hur det ska vara. Använder sig av att kompisar	Utreda situationer och ta upp igen i samband med	Avdelningens pedagoger.	Uppföljning regelbundet av vår

HERRLJUNGA KOMMUN

Bildningsförvaltningen

tar ansvar för sina handlingar. Lpfö -98 rev -10 .2.1 <i>Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar;</i>	tycker att de ska göra annorlunda.	lunch. Vi kommer att ta hjälp av "känslkort" och vi pedagoger sammanställer vad olika barn behöver stöd med.		observationsbok vid planeringar och sammanställa i maj 2018.
---	------------------------------------	---	--	--

Remiss och färdigställande

Under v.6 fanns likabehandlingsmålet hängande i hallen för vårdnadshavare att läsa och begrunda. Det fanns en låda där man kunde lägga en lapp med sina synpunkter. Man kunde även i hembrevet läsa om målet och bli påmind om att ge sin synpunkt. I v. 8 skulle planen vara färdigskriven och 1 mars 2018 ska den vara tillgänglig för alla att läsa.

Handlingsplan och arbetsgång för hantering av kränkande behandling och/eller diskriminering.

Varje misstanke om att kränkande behandling förekommer skall tas på fullt allvar.

Barn kan berätta för föräldrar eller personal på avdelningen att de känner sig kränkta. Förälder eller personalrepresentant anmäler då kränkningen till förskolechef.

Vuxen-barn

Vid misstanke om kränkning från vuxens sida, görs en anmälan till förskolechef. Den vuxne kallas till samtal där företrädare för den vuxnes fackliga organisation kan inbjudas.

Barn-barn

Den som kränker eller trakasserar skall också ha insikt i att den kränker eller trakasserar. T.ex. förstår inte en ettåring som biter ett annat barn att det kan upplevas kränkande.

Vid misstanke om kränkningar mellan barn skrivs en anmälan som lämnas till förskolechef. Så snart diskriminering eller kränkande behandling mellan barn uppmärksammas skall rutinen som beskrivs nedan, följas.

Utredning

- Ansvarig personal (ev. tillsammans med annan personal) samtalar med det utsatta barnet och snarast därefter med det barn som utsätter. Samtalen dokumenteras och

förvaras tillsammans med anmälan hos förskolechefen. Personalen informerar vårdnadshavarna.

- Ett aktivt arbete för att öka barnens förståelse för varför aktuell händelse varit fel påbörjas. T.ex. diskussioner i barngruppen, barnböcker som belyser händelsen etc. En uppföljning av arbetet efter 1-2 veckor. Arbetet dokumenteras av personalen och förvaras hos förskolechef.

Akuta åtgärder

- Den som ser en händelse stoppar det som pågår. Ta hjälp av den personal som finns närmast, om situationen kräver det. Ta hand om både det/de barn som har drabbats, och det/de barn som har orsakat skadan (fysiskt/psykiskt). Dokumentera barnens beskrivning av händelseförloppet och bakomliggande orsaker och meddela förskolechef.
- När den akuta situationen är stoppad och barnen har fått lämna sina redogörelser av händelseförloppet ska vårdnadshavarna informeras. Det bör ske så snart som möjligt, senast samma dag som incidenten inträffade. Det är viktigt att den personal som varit med om händelsen tar kontakten. Dokumentera dag och tid för samtalet, vem du har talat med och viktig information om samtalets innehåll och meddela sedan förskolechef.
- Om flera vuxna ansvarar för samtal med såväl barn som föräldrar, så beslutar man om vem som skall kontakta förskolechef. Se till att all dokumentation om vad som sagts från inblandade barn samt deras vårdnadshavare förs vidare till förskolechef.
- Förskolechef anmäler utredningar enligt delegationsordning till Bildningsnämnden.

Dokumentation

Personal som är inblandad i pågående utredning ansvarar för all dokumentation och att dess originalhandlingar överlämnas till förskolechef för arkivering. Originalhandlingar arkiveras enligt gällande dokumenthanteringsplan.